

הירחון לגבר ולמשפחה

מחיר 99 ש"ח

מצודק
חינם ל"את"

הכסימיסט:
ישראל (שייב) אלדד

משחקי מבוגרים:
אורגיה על השולחן

ג'ור:
מביה"ס לכמרים בגרמניה
לאוניברסיטת ת"א

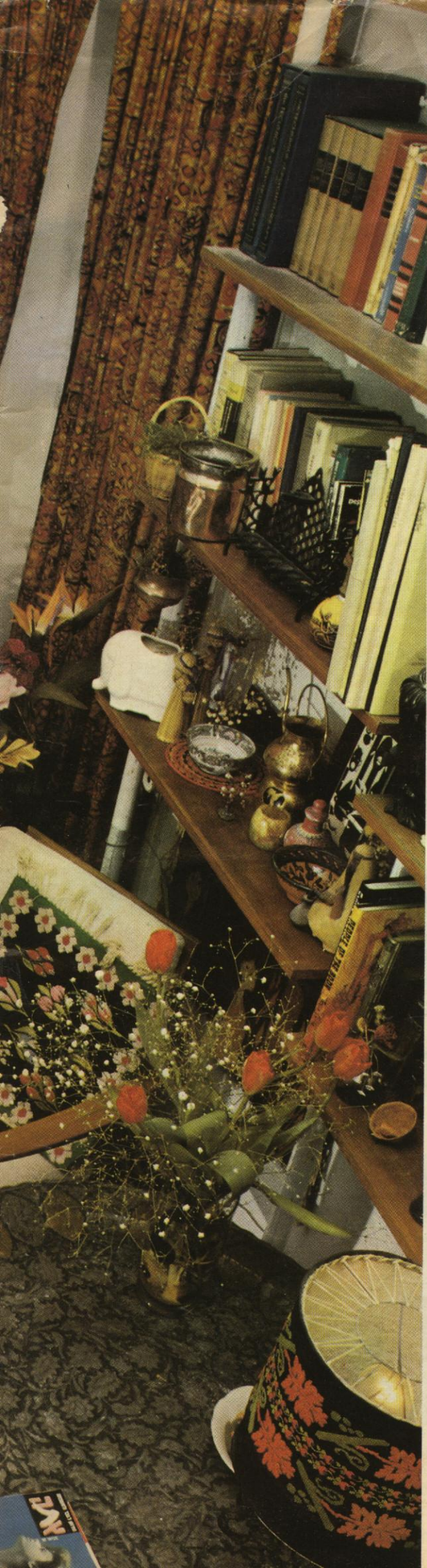
מבחן רנב:
דנו 19

כוכבות:
קים בסינג'ר
אוהבת לאהוב

סיפור:
גדעון תלפז

ספורט מסוכן:
למכס על מים קבואים

לא לנשים בלבד:
ניתוחים פלסטיים

יעקב אחימאיר / צילמה שי זכאי

הפסימיסט

גם בגיל 78 ממשיך ד"ר ישראל אלדד להיות הרגעש פעיל. בשיחה עימו, בביתו שבירושלים, מאבחן יעקב אחימאיר, כי המרואיין שלו נע עוד יותר ימינה בהשקפותיו הפוליטיות ■ אלדד מגלה, כי כמעט והיה לחבר-כנסת מטעם "מולדת" ■ אינו מאושר מיצחק שמיר, 'ברוגז' עם פרופ' ישעיהו ליבוביץ, לא מאמין למובארך, אוהב ומעריך את אשתו ודואג לגורל נכדיו ■ בלהט אלדדי הוא אומר: משהו נשבר ברצון שלנו; הציונות נגמרה. "מתהווה כאן, לצערי הרב, עם פלשתינאי". "שמיר בשלטון זה אסון"

בגיל 78 אינו פורש לגימלאות. הוא הרגעש פעיל, כלומר, יורק לבה ויורה אבנים לכל עבר. גם אין סימונים חיצוניים לכך שהרגעש, ד"ר ישראל אלדד (שייב), עומד לכבות. מי שהיה שותף לפיקוד על מחתרת לח"י, חדור תחושה של סיפוק, אף אושר, בחייו האישיים, אך הוא גם אדם מאוכזב מאוד משני ידידים, ראשי מחתרות אצ"ל ולח"י, שגנעשו רא-שיממשה: מנחם בגין ויצחק שמיר.

ד"ר אלדד אינו קופא על השמרים, מבחינה אינטלקטואלית-רעיונית. בשיחה ממושכת עימו, בבי"ת בירושלים, אפשר לאבחן כי ד"ר אלדד נע עוד יותר ימינה – בתקופה שבה מודיע ראש הממשלה יצחק שמיר, שהוא יו"ר תנועת הליכוד, שואף להפוך את מפלגתו למפלגת מרכז.

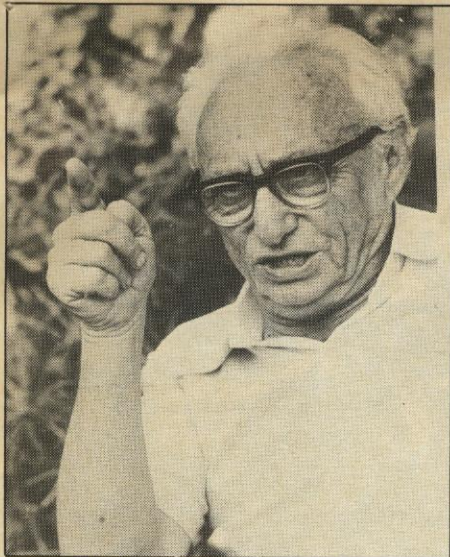
ד"ר אלדד כמעט שנהיה ח"כ בכנסת הנוכחית – לאו דווקא מטעם תנועת התחיה, אלא מטעמה של רשימת מולדת של האלוף (מיל.) רחבעם זאבי, "גנדי", התנועה המצדדת במוצהר ב"טרנספר" כפתרון לסיכסוך הישראלי-ערבי. ד"ר אלדד מג"ל, כי זמן קצר לפני הבחירות לכנסת ה-12, עלה אליו, לירושלים, "גנדי" והפציר בו לעמוד בראש רשימת מולדת לכנסת. ד"ר אלדד חכך בדעתו ימים אחדים, נועץ בידידים – ולא נעתר להצעה. אולי לא אמד נכונה את סיכוייה של רשימת מולדת לזכות בייצוג בכנסת. והנה, בא הבג"ץ ואישר את פסילתה של רשימת כהנא ומולדת וכתה כי דו"ע בשני ח"כים.

השני ברשימת המפלגה – אחרי "גנדי" – פרופ' יאיר שפרינצק, פתח את הכנסת ה-12. אילו נעתר ד"ר אלדד להצעתו של זאבי – היה הוא עצמו פותח את הכנסת החדשה: הוא נולד שנה אחת לפני יאיר שפרינצק. אולם-המליאה בגבעתיים, המשוועם תדירות, הפסיד אורטור-בחסד ודומי כי ד"ר אלדד מצר היום על כך שלא נהיה ח"כ. אין ספק: הוא היה "מדליק" את הכנסת היום הוא חסיד, במוצהר, של מצע ה"טרנספר", בלא "שמא" ו"אולי". הוא מחמיא ל"גנדי" על כי בחר כשם לרשימתו את מולדת – שם פשוט, שאינו טעון הסבר, כך הוא אומר.

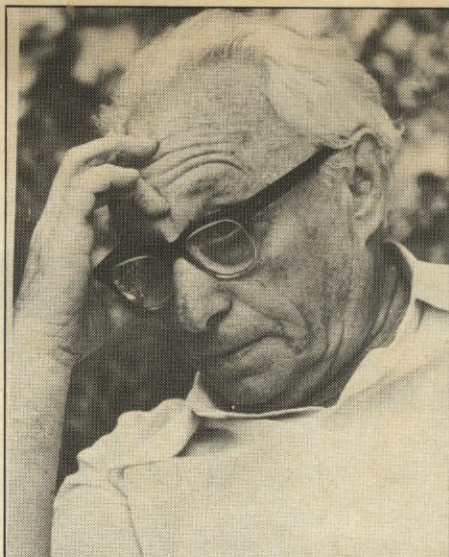
ברור שגורלה המדיני של ארץ-ישראל טורד את דעתו של ד"ר אלדד. הלוא בנו, סא"ל ד"ר אריה אלדד, איש חיל-הרפאה המתמחה בכוויות, מתגורר בכפר-אדומים, במדבר-יהודה, בין יריחו לירושלים: "ובכן, מה יהיה גורלם של הנכדים שלי? הבן שלי אוהב מדבר ואני מתגורר בירושלים, באמצע הגשר שבין ירושלים לבין נתניה, שם מתגוררת בתי. לפיכך, גורל שבעת הנכדים שלי – מטריד אותי. הרי שם, בכפר-אדומים, זו החזית

ד"ר ישראל אלדד: "אני מעדיף לפעול ולהגנים כפסימיסט מאשר לפעול כאופטימיסט. אנחנו האחרונים שאסור להם לחשוש, עם כל הנסיון שלנו"

עשיתי שטות שלא עמדתי בראש רשימה מולדת

הציונות היא תנועה של מרנספר

באים (היום המרצחים) – לבין יצחק שמיר אשר שיחרר 1150 מחבלים – תמורת מספר זעום של שבוי צה"ל.

בשבת שבה נודע ד"ר אלדד כי עומדים לשחרר את המחבלים, צילצל ליצחק שמיר (הוא "מ"כ אל" ככינויו במחתרת), ושאל אותו לאמיתות השמועה. שמיר השיב לישראל אלדד: "זו אמת, זו אמת, אבל אי אפשר לעמוד מול לחצן של שלוש אמהות". התריס כלפיו, בטלפון, ד"ר אלדד: "מ"כאל, תרי לא עמדתו, במחתרת, מול לחצן של משפחות? השיב שמיר: "אי אפשר".

"היום", אומר ד"ר אלדד, "נשבר משהו, ברצון". קיצורו של דבר, ובפסקות חדה – הציונות נגמרה: "אם הציונות נגמרה, איך אני יכול לחנך יחור דים בגלויות לעלות לארץ-ישראל?"

טרנספר יציאת מצרים

הוא שב אל הפתרון שהוא מציע לבעיה הדמוגרפית: "הבעיה הזאת אינה חדשה בציונות. בעבר, היא היתה חריפה יותר וגברנו עליה, ואפשר לה תגבר עליה באמצעות הגירתם של הערבים ולא איכפת לי אם קוראים לכך 'טרנספר'. הלא, 'גנדי' הציע לי את ראשות רשימתו לכנסת. הוא בטוח שלו עמדתו בראש הרשימה – היו לו שלושה מנדאטים. הרי 'גנדי' בא אלי הביתה, לכאן, ואמר לי: 'אני גדלתי על המאמרים שלך, ואתה בוודאי מסכים עמי'. עשיתי שטות שלא עמדתי בראש הרשימה.

"סיבה אחת שלא נעתרתי לו, היתה הגיל: אני בן 78. שנית, לא הייתי בטוח שרשימת מולדת תזכה אפילו במנדאט אחד, והסקרים לא החמיאו. כמו כן, היתה לי בעיה עם התחיה. ואם אני מתייבב ברשימה נפרדת – אז אני צריך להצדיק למה אני לא בהתחיה – ולא נוח לי להצדיק מדוע אני לא במקום בטוח ברשימה.

לדעתי, על ישראל להתנהג בחזקת כלי האוכ' לוסיה הערבית – והיא צריכה להודיע לעולם ולמדינות ערב כי אם תיקרה מלחמה נוספת לא תנהג ישראל כמו בשנת 67': "אם אתם עושים מלחמה אתם תגרשו".

הוא חוזר ומדגיש, שה'טרנספר' – הוא הפתרון. יש להסכים לכך שעבר-הירדן המזרחי – שם תהיה המדינה הפלשתינית. הרעיון הזה חשוב בעיניו יותר מנושאים אחרים: "הציונות היא תנועה של טרנספר. הטרנספר הוא אמצעי לפתרון בעיות במאה ה-20. לא אחת קראו לכך 'חילופי אוכלוסין', כמו בין הודו לפקיסטאן ובין יוון לתורכיה. יציאת מצרים גם היא היתה טרנספר.

של אוכלוסיה ערבית, אז מה היו אומרות העליות הראשונות לארץ-ישראל, שהיו מוקפות ב-95% ערבים – ויתר חמשת האחוזים היו מבני הישוב הישן, כלומר, אנטי-ציונים. הם לא היו מטורפים? במה הם האמינו? אבל היה רצון ציוני והיתה אמר נה ציונית. ולעומת זה, בדרום-אפריקה צפויה הלא קטסטרופה – אבל היהודים שם מהגרים לניו-זילנד. 120,000 היהודים של דרום-אפריקה היו מסוגלים לישב את כל השומרון. אך כנגד זאת – פתאום נפתחה רוסיה. איש לא ניבא זאת. אף אחד מן הפנטזיונים לא ראה זאת.

"איך אמר בן גוריון? 'מי שאינו מאמין בניסים – איננו ריאליסטי'. הרבה מאוד דברים שמתרחשים כאן, גם עניינים שהם בתחום הצבאי, הם דברים שהם לכאורה אי-רציונאליים. משמע שבהיסטוריה שלנו, בעם שלנו, חבויות אפשרויות לטוב ולרע".

שוב ושוב חוזר ד"ר אלדד לעוצמתו של הרצון, תוך שהוא נאחז במשנתו של הפילוסוף נייטשה שאת כתביו תרגם לעברית (ועל תירגומו זה זכה בפרס טרניוהובסקי): קודם כל עלי לרצות, עלי לרצות לשנות את המציאות. המציאות היהודית היתה תמיד מטורפת. זו היתה ארץ-שממה. אז האם נקום וגאמר היום, אנו רק שלושה וחצי מיליון, בואו ונברח! האם אני ברחתי מחתינה? האם עלי לברוח מקדומים, או מחברון? הכל נובע מן הרצון הזה, לא מן הדמוגרפיה. אנחנו לא רוצים ציונות! אנו לא מאמינים בה! ישנו, כמובן, תופענות אויביקטיביות. קיימות, למשל, רעידות אדמה – ואת זה אי אפשר לשנות. אבל פה לא מדובר ברעידות אדמה כי אם ברעידות אדם!"

רעידת אדם ולא אדמה

ד"ר אלדד ממש "מתקנא" בפלשתינאים. לדעתו, לפי הלוח-הרוחות הנוכחי, עוד מעט נצטרך ללמוד מן הפלשתינאים כיצד להלחם על ארץ-ישראל ואל ואיך ליישב אותה. היום, רואה ד"ר אלדד ב"רעיון הטרנספר דרך לשינוי הדמוגרפיה של ארץ-ישראל. הוא אומר כי ב-1948 "שינינו את הדמוגרפיה. אצל"ל ולח"י עשו את שלהם בדין יאסין, אבל לא פחות מכך עשו יגאל אלון ומשה דיין ברמלה ובלוד, לפי הוראות של בן-גוריון. "חצי מיליון ערבים ברחו – או, ליתר דיוק – הורו. לאחר מלחמת ששת הימים אמר בן-גוריון: 'קרה אסון. הם לא בורחים'".

ד"ר אלדד מצטער על כי בשעת מלחמה, ב-1967, לא עורדה ישראל את בריחת הערבים. אפשר היה לגרום לחצי מיליון שיברחו מא"י. הוא רואה חוט אחד המקשר בין משה דיין אשר בנה מחדש את קלקליה, לאחר מלחמת ששת הימים ("ומשם

הראשונה. חברה נהדרת, אווירה נהדרת בנוף היפה. רואים את אורות ירושלים – ומשם אפשר יהיה לסגת? הרי זה לא מלון 'סונסטטה', זה לא פאפושדו – זוהי ארץ-ישראל!" מודעק אלדד.

גם החומרות שפשה בחיי הישראלים מטרידה אותו מאוד. ה-טוטו בעיניו עניין של "טרוף הד"ע", וביחוד כאשר הוא רואה במירקע את הפרצופים המשולהבים, הדבקים בעושר: "לפני עשרים-שלושים שנה זה לא היה אפשרי". הוא רוטן על החומרות שהשתלטה על המדינות: "ביום אחד – זה הטוטו. ואחרי כך אני שומע שיש התנבס עים מן הממשלה שלא תעז לקשור קשרים עם גרמניה המזרחית עד אשר לא תמלא אחר התנבסות לפיצויים. הממשלה מוצה מן הפיצויים ליפגעי ראס-בורקה. ובטלוויזיה מגדלים את העם ברוח השאלה והתשובה: 'מה יהיה? – יהיה טורטו!'"

הצטברות כזאת מרתיעה את דמו של ד"ר אלדד, ולפיכך הוא חושש כי מה שקרה בימית עלול לחזור גם ביהודה ושומרון. עוד חושש הוא שבקרבת המתנחלים עלולה להישאל השאלה: "כמה שווה הווילה שלי?"

"הרי מה שקרה בימית יכול לחזור. אותי לא מטרידים מובארך, מיטראן או בוש, אלא הרפיון הפנימי שלנו – שאינו מוצדק מבחינה אובייקטיבית. הרפיון הוא אידיאולוגי, זוהי דה-ציוניזציה של מדינת ישראל. הירידה והנשירה הן לא הסיבה לרפיון הפנימי אלא תוצאה שלו", הוא אומר.

אין הוא מתעניין בהיסטוריה שאין עימה משמעות לימינו אלה. הציונות המקסימאליסטית – היא ציפור-הנפש. הוא קובל על משרד החינוך. הנה, את שנת-הלימודים הזאת נצטוו המורים להקדיש לשאלת החוק. לפניכין הוקדשה שנת לימודים לדמוקרטיה – "ומתי יקדישו שנה אחת לציונות?"

איש לביטון ולכיסו

הנה פירושו של ד"ר אלדד לשאלה "ציונות היום – מהי?": "מדינת ישראל היא מדינה לא-נורמאליז. מהי מדינה נורמאליז? זו מדינה שהיא פונקציה בין הטריטוריה לתושביה. כך כל המדינות בעולם, להוציא את מדינת ישראל. כל מדינה בעולם קמה כדי להעניק את מירב הטוב והחופש לתושביה. האם יעז מישור לומר שמדינת ישראל קמה לטובת תושביה? לפני יותר מ-40 שנה הואי לו האומות המאוחדות לתת לנו מדינות על גדות הירקון והקישון: 650,000 יהודים – ו-450,000 ערבים – ואנחנו רקדנו. זאת, כלפי מי שמדבר על דמוגרפיה... אבל מדינה זו היא בשביל העם היהודי די שאינו פה – אבל סופו שיהיה פה, מרצון או מאונס.

"מדינה זו בוודאי לא קיימת בשביל תושביה הערבים – אך גם לא בשביל תושביה היהודים – אלא מדינה זו קיימת בשביל מיליוני היהודים בעולם, ברוסיה ובאמריקה, שיהיו כאן, מרצון או מאונס. זו התורה הציונית על רגל אחת ואיך זיל גמור".

ד"ר אלדד אומר כי "תמיד היה רצון ציוני ואמונה ציונית. והיום – אין זכר לזה. הילדים בבתי-הספר גדלים ללא רצון ציוני. סטודנט בטכניון לא ידע מי היה אברהם שטרן ('יאיר') – וכעבור חמש דקות הסתבר לי כי לא ידע גם מי היה יצחק שדה. זה נכון גם ביות החומי החיים. למשל, אם בכלכלה היו יודעים לדאוג גם לדורות הבאים – הכלכלה היתה נראית אחרת. אבל מה שקורה היום הוא: איש לביטון, איש לכיסו. אין מוטיב ציה ציונית".

– האם אינך מוטרד מן הבעיה הדמוגרפית?

"אני מוטרד מן הדמוגרפיה היהודית, לא מן הדמוגרפיה הערבית. אם אנו מוטרדים היום מ-38%

העבירו עם שלם שלא שאלו את פיו, ובחזק יד". ומובן שהוא מזכיר את אבות הציונות, כבר כצ' נלסון, שדיברו על נושא זה. עבר הירדן המזרחי – זו הפשרה הגדולה שכבר נעשתה.

הציונות המעשית של הערבים

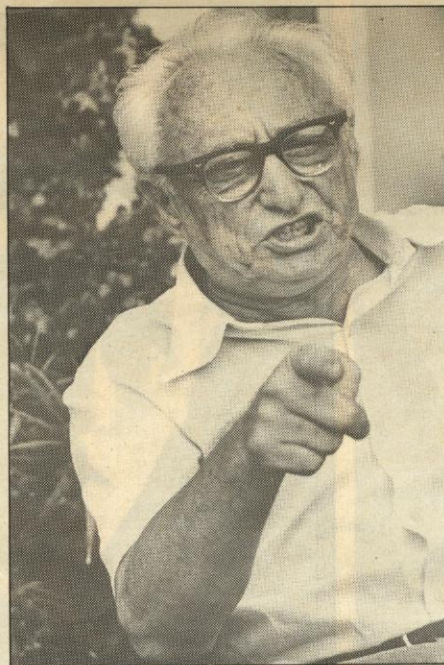
– האם אתה מאוכזב היום מיצחק שמיר?

"איני יודע אם אכזבה זו המלה הנכונה, אבל איני מאושר ממנו. הרי כדי לעשות מה שהוא עושה, או מה שהוא עלול לעשות – איני צריך את שמיר.

בגין עשה זאת לא פחות טוב. אני מתכוון לאפשר רות של נסיגה. מפא"י יכלה לעשות זאת טוב ממנו. אז מי צריך את התנועה הלאומית, אם אין עמידה על עקרונות, כאשר נמצאים בשלטון? האסון הוא ששמיר בשלטון".

– מדוע?

"כי אילו התנהג כאיש המחותר הלאומית, הוא היה צריך להודיע שביהודה ושומרון הוא מיישב מאות אלפים ומחיל שם ריבונותו הלא לשם כך נועד! אבל לשמיר לא יכולה להיות טענה כאילו הוא כפוף לאילוצים. הרי אתה בשלטון, וכל העם

"אצל הערבים יש היום אצל יוש לח"י"

האשה-שאיתו – ברשימת טדי קולק לעיריה

ד"ר ישראל אלדד, כך אפשר להתרשם, הוא אדם מאושר בחייו הפרטיים. רעיי תו בתיה ושיץ, היא שם-דבר בירושלים בתחום שרותי הרווחה. הם נישאו לפני 52 שנים. ד"ר אלדד: "היא עובדת סוציאלית בלב ובנפש. רעייתי אומרת: 'עובדים סוציאליים צריכים לתקן את מה שמקלקלים הפוליטיקאים. היא לא ליקקה דבש מן הפוליטיקה של בעלה'."

את ראשית עבודתה המקצועית עשתה בשכר נת-ברוכוב בתל-אביב. פרדוקס: אשתו של איש לח"י וגם עובדת בשכונת טרוכוב. "היו לה חיים קשים במחיצתי", הוא מודה.

גב' ושיץ זכתה בהוקרה עמוקה מצד ראש עיריית ירושלים טדי קולק והיא נכללה במקום ששי ברשימת ירושלים אחת, שבראשה עומד קולק – ואין "לחשוד" בו כי הוא ר"מ ושיץ" כלומר, ד"ר אלדד, מצביעים בעבור אותה מפלגה בבחירות לכנסת ולרשויות.

ד"ר אלדד אינו נבון מכך. נהפוך הוא. הוא מפ' ליג בשבחו של טדי קולק וכפי שנודע הוא דחה שליחים שביקשו להעמיל למען הצלחתו בבחירות של שמואל פרסבורג, מועמד הלי-כד.

ועוד: ד"ר אלדד חזר ואמר כי בבחירות לעיריית ירושלים יצביע בעד קולק כי "הוא ראש עיר שאין כמותו". אילו אריק שרון התמודד על ראשות-העיר, אולי היה שוקל להצביע עבורו. הוא מפליג בשבחיו של טדי: "הנה, הוא לא מקבל את שר-הדתות של גרמניה המזרחית. כראש-עיר, הוא מצליח. ובכלל, חילוקי-הדעות שלי עם שמיר הם גדולים יותר מאשר עם טדי קולק".

הוא מעיר בהומור, כי לא היה חסר הרבה שהיה נבחר לכנסת מטעם רשימתו של 'גנדי' – ול-מועצת העירייה – מטעם טדי...

לפני זמן מה שברה גב' ושיץ את כתפה, ליד משרדי ירושלים אחת. קולק התעניין בשלומה. ד"ר אלדד אמר לו, בטלפון: "הבט, היא נותנת לך כתף – ומה היא מקבלת בתמורה?"...

אבל הוא מיד מוסיף: "בכך שהכליל קולק את רעייתי ברשימתו הוא עשה מעשה טוב לירושלים – ולא לבית..."

לעומת דברי-החיבה שהוא מרעיף על טדי קר-

אחריו! ובכלל, שמעון פרס מכריו עכשיו מלחמה על ההסתדרות – ושמיר מסכים, בצורה זו או אחרת, לוועידה בינלאומית, אז על מה הם חלוקים?!"

במלים אחרות, אין אידיאולוגיה. הם חלוקים בייניהם לא על תוכן אלא על כסאות: "כלפי שמיר לא אשתמש במלה, 'בגידה' אלא 'כאב', 'אכזבה' – זה ודאי, זה ודאי".

– האם אתה חושש ששמיר לא ישמור על ארץ-ישראל?

"הרי את שיטותיו חשפו וגילו רבים במשא ומתן על הקמת הממשלה. הוא הבטיח לכולם את הכל – ואחר-כך הרי כולם התפעלו מן הגאונות הטקטית שלו. יש לו כשרון טאקטי. לא פעם, שואלים אותי ופונים אלי: 'דבר איתו. תסביר לו. תגיד לו'. ואני משיב לכולם: 'כל מה שאני מבין – הוא מבין לא פחות ממני, ואולי יותר. ואין צורך לומר שהוא יודע. שמיר מבין וער לכל – אלא שהוא לא מאמין שיוכל להחזיק בארץ כולה, בריבונות ישראל'."

כך מעריך ד"ר ישראל אלדד את עמיתו לפיקוד על מחתרת לח"י. לדבריו, אין הוא – שמיר – עושה ציונות מדינית ולא ציונות מעשית: "או שתחיל את החוק הישראלי – או שתיישב את יהודה ושומרון. הוא לא עושה לא זה ולא זה. השטח נשאר, איפוא, בידי הערבים ופלשתינה קמה מתוכם. להם יש גם ציונות מעשית וגם ציונות מדינית, יש שם אצל, יש שם לח". יש שם הכל.

"מובאך מדבר על על 'אדמה קדושה' – והיכן הנימוק ההיסטורי שלנו? אנחנו נותנים לאחרים את האפשרות לכנות אותנו 'כובשים' משום שאנחנו הפסקנו לדבר על ארץ-ישראל כמולדת שלנו. את זאת אינך שומע מפי ארנס או מפי שמיר – ועל כן אני כל-כך אוהב את המושג מול-דת אצל 'גנדי'. אנתו מתווכים כאן על המושג מולדת ולא על עמדות בטחוניות. 'לעמדות בטחוניות' יש תחליפים – למולדת אין תחליפים.

"אני מודה, לצערי הרב, שמתהווה כאן עם פלש-תינאי – אבל אין שום סימטריה בין פלשתינה לבין ארץ-ישראל. כמה שנים היא פלשתינה – וכמה שנים היא ארץ-ישראל?"

כסאות ולא תוכן

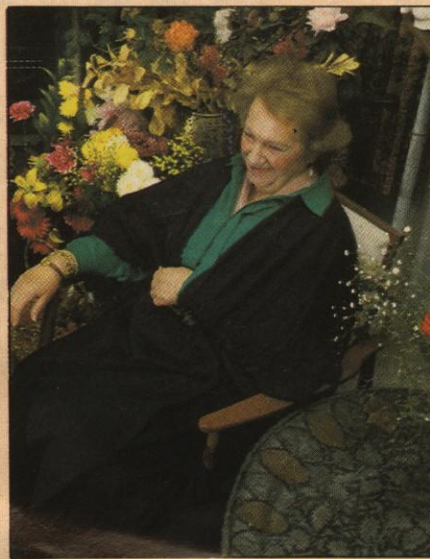
כותב השורות האלה אינו יכול לתרגם לשורות הכתובות – את הלהט שבו נאמרים הדברים האלה. הרגעש פולט לבה.

אש"ף טוען, כידוע, ל"זכות השיבה" אל מדינת ישראל. גם ד"ר אלדד גורס "זכות שיבה": "בודד אי, ישוב הערבים אל ארצותיהם. לנו יש 'שיבת ציון' – מדוע שלא תהיה 'שיבת חיג'או? ובכלל, אין הבדל בין בגין, פרס, שמיר ואחרים."

– הישם אישים שאתה מעריך, לבד מ'גנדי'?

"אני מקורב, כמובן, לאנשי התחיה ולאנשי גוש אמונים. אני רואה באנשי גוש אמונים המשך אידיאולוגי של המחתרות, שקדמו להקמת המדינה. אבל בגוש אמונים, התוספת הדתית היא חשובה מאוד. עשרות-עשרות צעירים השתתפו בעליה לקברו של אברהם שטרן (יאיר). משה סבוראי, מאנשי לח"י, חפץ לדבר אתי שם, אבל אני הער דפתי לשוחח עם הצעירים."

ד"ר אלדד מודע, כנראה, לדימוי שלו כ"נביא זעם", כ"פסימיסט" ללא תקנה, ולפתע הוא מת-ריס: "אני מעדיף לטעות ולהגשים כפסימיסט מאשר לטעות כאופטימיסט. לי מותר לא לדעת שאפילו מובאך מכין פצצות נגדנו? לי מותר לחשוב שגמרנו עם החזית של מצרים? בהיסטוריה שלנו, האם אסור להיות פסימיסט ולחשוש בלא הרף? אנתו האחרונים שאסור להם לחשוש, עם כל הנסיון שלנו! הלוא היטלר וסטאלין עמדו בראשן של שתי אומות תרבותיות!" ■

בתיה ושיץ: "היו לה חיים קשים במחיצתי"